

**Державна служба України з
надзвичайних ситуацій.
Історія, сучасний стан,
основні нормативні акти,
коментарі і роз'яснення,
методичні та рекомендаційні
матеріали для цивільного
населення**

Державна служба України з надзвичайних ситуацій у нинішньому вигляді утворена шляхом реорганізації Міністерства надзвичайних ситуацій та Державної інспекції техногенної безпеки України. З 25 квітня 2014 року діяльність Служби спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ.

Ця збірка пропонує історичну довідку щодо утворення ДСНС, а також матеріали про розвиток та сучасний стан Служби; правову базу її діяльності і коментарі з роз'ясненнями основних моментів правового регулювання.

Видання також містить розділ, що присвячений методичним та рекомендаційним матеріалам Служби, які стосуються цивільного населення країни та їх дій під час надзвичайних ситуацій під час воєнних дій чи випадків пов'язаних із наслідками таких дій.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН,
ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ АКТИ,
КОМЕНТАРІ І РОЗ'ЯСНЕННЯ,
МЕТОДИЧНІ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙНІ
МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЦИВІЛЬНОГО
НАСЕЛЕННЯ

Видавничий дім
«ПРОФЕСІОНАЛ»
Київ – 2022

Укладачі:

Бортняк Валерій Анатолійович — кандидат юридичних наук, доцент, ректор Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, начальник відділу Національної академії внутрішніх справ України;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, заступник керівника Департаменту з питань громадянства, помилування, державних нагород — керівник управління з питань помилування Офісу Президента України;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням Донецького державного університету внутрішніх справ;

Коропатнік Ігор Михайлович — доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри правового забезпечення Військового інституту Національного університету імені Тараса Шевченка полковник юстиції;

Петков Валерій Петрович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням Донецького державного університету внутрішніх справ;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

Седих Юрій Іванович — доктор філософії, Посол Миру;

Шарашенідзе Анзор Ілліч — доктор філософії, професор ректор Тбіліський університет імені Давида Агмашенебелі.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Історія, сучасний стан, основні нормативні акти, коментарі і роз'яснення, методичні та рекомендаційні матеріали для цивільного населення. Київ. ВД «Професіонал», 2022. 510 с.

ISBN 978-611-01-2735-6

Державна служба України з надзвичайних ситуацій у нинішньому вигляді утворена шляхом реорганізації Міністерства надзвичайних ситуацій та Державної інспекції техногенної безпеки України. З 25 квітня 2014 діяльність Служби спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ.

Ця збірка пропонує історичну довідку щодо утворення ДСНС, а також матеріали про розвиток та сучасний стан Служби; правову базу її діяльності і коментарі з роз'ясненнями основних моментів правового регулювання.

Видання також містить розділ, що присвячений методичним та рекомендаційним матеріалам Служби, які стосуються цивільного населення країни та їх дій під час надзвичайних ситуацій під час воєнних дій чи випадків пов'язаних із наслідками таких дій.

ISBN 978-611-01-2735-6

© Видавничий дім «Професіонал», 2022.

ВСТУП

Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) — у сучасному її варіанті є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики в сферах цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, практичній діяльності аварійно-рятувальних служб, профілактики травматизму невинробничого характеру, а також гідрометеорологічної діяльності.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій у нинішньому вигляді утворена шляхом реорганізації Міністерства надзвичайних ситуацій та Державної інспекції техногенної безпеки України. З 25 квітня 2014 діяльність Служби спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ.

Ця збірка пропонує історичну довідку щодо утворення ДСНС, а також матеріали про розвиток та сучасний стан Служби; правову базу її діяльності і коментарі з роз'ясненнями основних моментів правового регулювання.

Видання також містить розділ, що присвячений методичним та рекомендаційним матеріалам Служби, які стосуються цивільного населення країни та їх дій під час надзвичайних ситуацій під час воєнних дій чи випадків пов'язаних із наслідками таких дій.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів; військовозобов'язаних та військовослужбовців; службовців ДСНС, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників; здобувачів юридичної освіти та їх викладачів.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Після здобуття Україною незалежності в 1991 році, питаннями цивільного захисту та оборони, ліквідації наслідків та попередження надзвичайних ситуацій, захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, гасіння пожеж та пожежної безпеки займалися три окремих відомства:

Штаб Цивільної оборони;

Міністерство у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС;

Головне управління пожежної охорони МВС України.

У 1996 році Указом Президента Леоніда Кучми на базі Штабу Цивільної оборони та Мінчорнобиля було створено єдине відомство — Міністерство з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи (МНС України). Це нове відомство стало провідним органом у системі виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільної оборони, рятувальної справи, створення та функціонування систем страхового фонду документації, поводження з радіоактивними відходами, захисту від надзвичайних ситуацій, попередження ситуацій і реагування на них, ліквідації їх наслідків та наслідків Чорнобильської катастрофи, здійснює керівництво дорученою йому сферою управління та несе відповідальність за її стан і розвиток.

В його підпорядкуванні перебували угруповання військ Цивільної оборони чисельністю 10 218 осіб (9550 — військовослужбовці). Війська ЦО були призначені для захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

У складі військ знаходилися три окремі мобільні механізовані бригади (Київ, Дрогобич, Донецьк); навчальна бригада (Ватутіне); окремі мобільні механізовані полки (Лоскутівка, Верхівцеве, Мирне, Знам'янка); окремі аварійно-рятувальні батальйони (Мазанка, Ромни, Ужгород, Чернівці, Якушинці, Городище, Хмельницький); об'єднаний загін оперативного реагування (Кропивницький); регіональний рятувальний координаційний центр (Керч); спеціальний авіаційний загін (Ніжин); загін забезпечення аварійно-рятувальних робіт (Жеребкове), два вузла зв'язку (Київ, Переяслав); військова комендатура (Київ).

Територіальні органи МНС України до 2003 року були представлені Головними управліннями (управліннями) з питань надзвичайних ситуацій (у складі обласних державних адміністрацій).

27 січня 2003 року Указом Президента України «Про заходи щодо вдосконалення державного управління у сфері пожежної безпеки, захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій» органи і підрозділи Державної пожежної охорони виведені зі складу МВС і передані до складу МНС України.

19 грудня 2003 року видано Указ Президента України «Про Державну програму перетворення військ Цивільної оборони України, органів і підрозділів державної пожежної охорони в оперативно-рятувальну службу цивільного захисту на період до 2005 року». Державна програма передбачала створення єдиної невійськової Оперативно-рятувальної служби. Передбачалася повна демілітаризація МНС.

Були повністю розформовані військові частини ЦО в Донецьку, Хмельницькому та Чернівцях. Військові частини Військ Цивільної оборони в Києві, Дрогобичі, Ромнах, с. Мирне, с. Ватутіне були реорганізовані в Регіональні рятувальні загони ОРС ЦЗ; а військові частини в Кропивницькому, Ужгороді, с. Мазанка, с. Лоскутовка — в Територіальні рятувальні загони ОРС ЦЗ. Військові частини в Якушинцях, Городищі, Верховівцевому, Знам'янці — увійшли до складу аварійно-рятувального загін|аварійно-рятувальних загонів спеціального призначення; реорганізовані спеціальні загони — в спеціальний морський, спеціальний авіаційний та спеціальний загони ОРС ЦЗ.

Після реформи 2003 року були сформовані нові територіальні органи МНС — Головні управління (управління) МНС України на базі Управлінь пожежної безпеки ГУ(У) МВС України у регіонах.

У 2005 році був прийнятий Закон України «Про правові засади цивільного захисту», що визначав правові та організаційні засади у сфері цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, повноваження виконавчої влади та органів управління, порядок створення і застосування сил, їх комплектування, проходження служби, а також гарантії соціального і правового захисту особового складу органів і підрозділів цивільного захисту.

У 2006 році війська цивільної оборони України були повністю розформовані, особовий склад військ і Державної пожежної охорони влився в ряди єдиної Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України. У 2008 році була запроваджена контрактна служба, проведена переатестація в спеціальні звання служби цивільного захисту.

Згідно Кодексу цивільного захисту України, Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту — спеціальне невійськове об'єднання аварійно-рятувальних та інших формувань, органів управління такими формуваннями системи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.

У грудні 2010 року Міністерство з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи було реорганізовано в Міністерство надзвичайних ситуацій України. Державний пожежний та техногенний нагляд, управління зоною відчуження та ЧАЕС, Держгіртехнагляд стали центральними органами виконавчої влади.

За 7 років сили МНС України залучалися до ліквідації таких масштабних надзвичайних ситуацій, як пожежа військової частини А0261 у Бахмуті та 275-ї бази артилерійських боєприпасів (Збройні Сили України); аварій у системах життєзабезпечення Алчевську, Донецькій, Кіровоградській областях та Криму; спалах птишиного грипу у Криму (2006); катастрофа рейсу Пулково 612 (2006); загибель 13 шахтарів на шахті ім. Засядька (2006); вибух газу в житловому будинку в Дніпропетровську (2007); аварія на шахті ім. Засядька в листопаді 2007 року (загинув 101 шахтар, 40 було травмовано); Фосфорна аварія під Ожидовом; паводок на заході 2008 року; лісові пожежі в Ізюмському районі (було знищено 1300 га лісів); вибухи на 61-му арсеналі; вибух житлового будинку в Євпаторії; серія аварій на шахтах у Донецькій обл., внаслідок яких загинуло 27 осіб і понад 40 травмовано; пожежа в залі ігрових автоматів у Дніпропетровську (2009, загинуло 9 та постраждало 11 осіб); пандемія грипу H1N1; сильні снігопади в грудні 2009 року; вибух кисневого балона в лікарні Луганську (2010, 16 загиблих і 6 постраждалих); паводки в Івано-Франківській, Вінницькій, Чернівецькій та Хмельницькій областях (червень 2010); Марганецька катастрофа; пожежа в будинку

соціального обслуговування Дубровицького району (2011, загинуло 16 осіб, постраждало 11 осіб).

У 2011 році сталося розділення Міністерства у справах НС України на 4 окремих відомства — Міністерство надзвичайних ситуацій України (як головний орган), Державну інспекцію техногенної безпеки, Державне агентство зони відчуження та Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки. Особовий склад залишився на службі цивільного захисту.

Державні пожежні частини отримали статус «рятувальних» і були підпорядковані територіальним органам МНС. Районні (міські) відділи МНС реформовані в служби цивільного захисту в районах (містах) і введені до складу апаратів ГТУ (ТУ) МНС.

24 Грудня 2012 Указом Президента України Міністерство надзвичайних ситуацій та Державна інспекція техногенної безпеки України були реорганізовані в єдину Державну службу України з надзвичайних ситуацій (ДСНС України), як центральний орган виконавчої влади, що координується і направляється Міністерством оборони. Першим головою Служби став Михайло Болотських.

Було затверджено Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, сформовані управління ДСНС. Міністерство оборони урегулювало свою взаємодію зі Службою. 1 липня 2013 року набув чинності Кодекс цивільного захисту України.

СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ЇЇ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ

Згідно із Положенням про Державну службу України з надзвичайних ситуацій (затверджене Постановою КМУ від 16 грудня 2015 р. № 1052 (з наступними змінами) **Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС)** є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

Основними завданнями ДСНС є:

1) реалізація державної політики у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

2) здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням і виконанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб;

3) внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у зазначених сферах;

4) реалізація в межах повноважень, передбачених законом, державної політики у сфері волонтерської діяльності;

5) виконання функцій компетентного органу у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки.

ДСНС відповідно до покладених на неї завдань здійснює такі повноваження:

1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо

вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та подає їх в установленому порядку Міністрові внутрішніх справ;

2) здійснює безпосереднє керівництво діяльністю єдиної державної системи цивільного захисту;

3) формує проекти планів у сфері цивільного захисту державного рівня на мирний час та в особливий період, подає їх Міністрові внутрішніх справ для внесення в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України, організовує планування заходів цивільного захисту центральними та місцевими органами виконавчої влади;

4) проводить підготовку органів управління функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту та їх ланок;

5) вносить національному органу стандартизації в установленому порядку пропозиції щодо необхідності створення та припинення діяльності технічних комітетів стандартизації у сфері цивільного захисту;

6) здійснює заходи щодо створення, утримання та реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту, ведення їх обліку, забезпечує разом з відповідними органами та підрозділами цивільного захисту, місцевими держадміністраціями здійснення контролю за готовністю зазначених споруд до використання за призначенням;

7) здійснює заходи щодо впровадження інженерно-технічних заходів цивільного захисту, готує пропозиції щодо віднесення населених пунктів та об'єктів національної економіки до груп (категорій) із цивільного захисту;

8) здійснює заходи щодо радіаційного і хімічного захисту, координує та контролює здійснення заходів щодо захисту населення і територій у разі виникнення радіаційних аварій та надзвичайних ситуацій, пов'язаних із виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин;

9) здійснює разом із центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями прогнозування імовірності виникнення надзвичайних ситуацій, визначає показники

ризик у та здійснює районування території України щодо ризику виникнення надзвичайних ситуацій;

10) веде державний облік, реєструє та зберігає матеріали гідрометеорологічних спостережень, веде інформаційну базу гідрометеорологічних даних та даних про стан навколишнього природного середовища;

11) видає експертні висновки про рівень надзвичайної ситуації, веде їх облік;

12) координує діяльність центральних та місцевих органів виконавчої влади, суб'єктів господарювання щодо здійснення заходів з евакуації населення;

13) забезпечує здійснення заходів з мінімізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних із технологічними терористичними проявами та іншими видами терористичної діяльності під час проведення антитерористичних операцій, а також проводить просвітницьку та практично-навчальну роботу з метою підготовки населення до дій в умовах вчинення терористичного акту;

14) залучає підрозділи пошуково-рятувальних сил та аварійно-рятувальних служб центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та координує їх діяльність під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій державного і регіонального рівня, організовує проведення пошуково-рятувальних робіт та здійснює контроль за їх проведенням;

15) організовує та здійснює заходи з професійної підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту та психологічного захисту населення у разі загрози виникнення і виникнення надзвичайних ситуацій;

16) проводить через підрозділи Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту піротехнічні роботи, пов'язані із знешкодженням вибухонебезпечних предметів, що залишилися на території України після воєн, сучасних боєприпасів та підривних засобів (крім вибухових пристроїв, що використовуються у терористичних цілях), за винятком територій, на яких розміщені і постійно дислокуються військові частини, установи, військові навчальні заклади, підприємства та організації Збройних Сил, інших військових формувань, утворених відповідно до законів;

17) вносить Міністрові внутрішніх справ пропозиції щодо формування переліку суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, що підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню, а також порядку здійснення такого обслуговування;

18) здійснює атестацію та сертифікацію аварійно-рятувальних служб і рятувальників;

19) забезпечує гасіння пожеж, рятування людей, надання допомоги в ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха та інших видів небезпечних подій, що становлять загрозу життю або здоров'ю людей чи призводять до завдання матеріальних збитків;

20) створює оперативний матеріальний резерв для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і ліквідації їх наслідків;

21) організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів;

22) реалізує в межах повноважень, передбачених законом, державну політику у сфері волонтерської діяльності щодо надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок стихійного лиха, екологічних, техногенних та інших катастроф, а також щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру;

23) координує проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт авіаційними силами та засобами ДСНС, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності;

24) вносить до відповідних органів пропозиції щодо припинення польотів у разі порушення вимог нормативних документів з питань пошуково-рятувального забезпечення до усунення недоліків;

25) здійснює оповіщення та інформування центральних та місцевих органів виконавчої влади про загрозу виникнення і виникнення надзвичайних ситуацій, методичне керівництво щодо створення і належного функціонування систем оповіщення цивільного захисту різного рівня;

26) здійснює впровадження та забезпечує функціонування і розвиток системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112;

27) забезпечує проведення гідрометеорологічних, геліофізичних спостережень, фонових радіаційних та базових спостережень за станом забруднення навколишнього природного середовища;

28) надає органам державної влади, органам місцевого самоврядування і населенню безоплатну інформацію загального користування про фактичні та очікувані зміни гідрометеорологічних умов і стану навколишнього природного середовища, здійснює попередження про небезпечні та стихійні гідрометеорологічні явища, а також гідрометеорологічне обслуговування суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, діяльність яких залежить від гідрометеорологічних умов, у тому числі підприємств енергетики, агропромислового комплексу, комунального господарства, цивільної авіації та інших видів транспорту;

29) забезпечує прогнозування погоди, гідрологічного режиму водних об'єктів, небезпечних і стихійних гідрометеорологічних явищ, урожайності сільськогосподарських культур;

30) взаємодіє з міжнародними організаціями і національними гідрометеорологічними службами іноземних держав, представляє Україну у Всесвітній метеорологічній організації, бере участь в межах повноважень, передбачених законом, у реалізації Рамкової конвенції ООН про зміну клімату;

31) виконує акти Верховної Ради України, Президента України про надання Україною гуманітарної допомоги іншим державам, у тому числі організовує закупівлю послуг із завантаження, вивезення та складування вантажів, здійснює їх супроводження до місця призначення та передачу отримувачам гуманітарної допомоги;

32) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом:

здійснення державного контролю у сфері гідрометеорологічної діяльності;

реалізацію державної політики з питань медичного та біологічного захисту населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій;

33) здійснює ліквідацію медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій, надання екстреної медичної допомоги у зоні надзвичайної ситуації (осередку ураження) постраждалим та рятувальникам, заходи з медичного забезпечення (лікувально-профілактичні, санітарно-гігієнічні заходи, медичне постачання та санаторно-курортне лікування) осіб рядового і начальницького

складу служби цивільного захисту, ветеранів служби цивільного захисту (війни), членів їх сімей, медичне обслуговування учнів (вихованців) навчальних закладів ДСНС;

34) організовує провадження наукової, науково-технічної, інвестиційної, інформаційної, видавничої діяльності, сприяє створенню і впровадженню сучасних інформаційних технологій та комп'ютерних мереж, є замовником наукових робіт, бере участь у проведенні прикладних науково-дослідних робіт, розробляє та затверджує галузеві стандарти з питань, що належать до компетенції ДСНС;

35) вносить Мінекономрозвитку пропозиції щодо державного замовлення на підготовку фахівців у відповідній сфері;

36) здійснює підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, державних службовців і працівників апарату ДСНС, а також осіб, включених до кадрового резерву;

37) здійснює функції з організації та навчально-методичного забезпечення навчання (підвищення кваліфікації за цільовим призначенням) керівних кадрів і фахівців центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту;

38) організовує навчання населення щодо дій у надзвичайних ситуаціях, розробляє і затверджує відповідні організаційно-методичні рекомендації та програми з підготовки населення до таких дій;

39) організовує і здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими держадміністраціями, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання;

40) організовує та проводить перевірку стану готовності функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту та відповідних органів управління ними до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

41) здійснює безпосередньо та через свої територіальні органи реєстрацію декларацій відповідності матеріально-технічної бази

суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки;

42) здійснює державний нагляд (контроль) за:

вжиттям інженерно-технічних заходів цивільного захисту відповідно до закону;

діяльністю аварійно-рятувальних служб, станом їх готовності до реагування на аварії та надзвичайні ситуації, а також вживає заходів до зупинення діяльності неатестованих аварійно-рятувальних служб у порядку, визначеному законодавством;

дотриманням періодичності навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту, та вживає заходів для усунення виявлених недоліків;

43) здійснює відповідно до закону ліцензування господарської діяльності з надання послуг і проведення робіт протипожежного призначення;

44) здійснює функції технічного регулювання у визначеній законодавством сфері;

44-1) здійснює державний ринковий нагляд у межах сфери своєї відповідальності;

45) розглядає у разі звернення фізичних чи юридичних осіб:

проектну документацію щодо влаштування засобів протипожежного захисту (систем пожежогасіння, пожежної сигналізації, оповіщення про пожежу та управління евакуацією населення, протидимного захисту, пожежного спостереження, вогнезахисної обробки будівельних конструкцій (виробів, матеріалів), автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у разі їх виникнення), а також бере участь у прийманні проведених робіт із влаштування зазначених засобів;

технічні завдання і робочі проекти на автоматизовані системи раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у разі їх виникнення;

проектну документацію на будівництво захисних споруд цивільного захисту, а також розділ щодо інженерно-технічних заходів цивільного захисту у складі містобудівної документації;

46) перевіряє наявність і утримання в стані готовності автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення

надзвичайних ситуацій та оповіщення населення в разі їх виникнення та систем протипожежного захисту на об'єктах, які підлягають обладнанню такими системами;

47) перевіряє наявність і готовність до використання в разі виникнення надзвичайних ситуацій промислових засобів захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин, засобів цивільного захисту, стан їх утримання та ведення обліку;

48) складає акти перевірок, видає приписи, постанови, розпорядження про усунення порушень вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, а в разі встановлення порушень, що створюють загрозу життю та здоров'ю людей, звертається безпосередньо та через територіальні органи до адміністративного суду щодо застосування заходів реагування у вигляді повного або часткового зупинення до повного усунення порушень вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки роботи підприємств, окремих виробництв, виробничих дільниць, агрегатів, експлуатації будівель, об'єктів, споруд, цехів, дільниць, окремих приміщень, а також машин, механізмів, устаткування, транспортних засобів, зупинення проведення робіт, у тому числі будівельно-монтажних, випуску та реалізації пожежонебезпечної продукції, систем та засобів протипожежного захисту;

49) розробляє та подає в установленому порядку на розгляд Міністра внутрішніх справ для внесення до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо підвищення ефективності захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, удосконалення системи цивільного захисту на відповідних територіях, в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності;

50) подає міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевим держадміністраціям та органам місцевого самоврядування інформацію про юридичних та фізичних осіб, винних у порушенні законодавства у сфері цивільного захисту;

51) бере участь у розробленні будівельних норм у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, пропозицій

щодо внесення змін до них та визнання їх такими, що втратили чинність, подає Міністрові внутрішніх справ відповідні пропозиції;

52) застосовує адміністративно-господарські санкції за порушення вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки;

53) здійснює методичне керівництво щодо створення і належного функціонування систем оповіщення цивільного захисту різного рівня;

54) забезпечує інформування громадськості про реалізацію державної політики з питань, що належать до компетенції ДСНС, та проводить інформаційно-роз'яснювальну, пропагандистську і культурно-масову роботу з популяризації служби цивільного захисту;

55) у разі звернення фізичних чи юридичних осіб надає:

інформацію щодо цивільного захисту, зокрема спрямовану на впровадження інженерно-технічних заходів цивільного захисту, забезпечення пожежної та техногенної безпеки;

методичні рекомендації щодо розроблення та підготовки положень, інструкцій, інших нормативних документів у сфері пожежної та техногенної безпеки, що діють на підприємствах, в установах, організаціях та на інших суб'єктах господарювання незалежно від форми власності;

56) перевіряє відповідно до закону стан:

готовності до використання за призначенням аварійно-рятувальної техніки, засобів цивільного захисту, а також обладнання, призначеного для забезпечення безпеки суб'єктів господарювання;

дотримання правил транспортування небезпечних речовин трубопровідним транспортом та порядку їх перевезення транспортними засобами;

планування та готовності до здійснення заходів з організації евакуації населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

підготовки населення до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій;

57) бере участь у:

розробленні органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування державних, регіональних програм з питань, що належать до компетенції ДСНС;

Зміст

ВСТУП	3
ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	4
СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ЇЇ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ	8
МЕТОДИЧНІ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДСНС ...	66
Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру.....	66
Правила поведінки в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру.....	67
«Екстрена валіза»	69
Виявлення вибухонебезпечних предметів (боєприпасів часів війн)	71
Дії в разі терористичного акту, перестрілки, захоплення транспорту.	71
Радіаційна небезпека	73
Хімічна небезпека	75
ПОЖЕЖНА НЕБЕЗПЕКА.....	79
ПРИМІРНИЙ АЛГОРИТМ дій населення за сигналами оповіщення цивільного захисту «Увага всім», «Повітряна тривога»	86
НОРМАТИВНА БАЗА	90
КОДЕКС ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ.....	90
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про правовий режим воєнного стану».....	257
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про об'єкти підвищеної небезпеки»	297
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про боротьбу з тероризмом»	315
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про гуманітарну допомогу».....	351

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 11 липня 2013 р. № 593 «Про затвердження Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами порядового і начальницького складу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України».....	372
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 16 грудня 2015 р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій»	440
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 2 червня 2021 р. № 552 «Про затвердження Програми підвищення обороноздатності і безпеки держави в частині оснащення Державної служби з надзвичайних ситуацій сучасною авіаційною технікою»	459
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 8 липня 2020 р. № 573 «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану»	462
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 9 січня 2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».....	472
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 8 липня 2015 р. № 469 «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту».....	493

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН,
ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ АКТИ,
КОМЕНТАРІ І РОЗ'ЯСНЕННЯ,
МЕТОДИЧНІ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙНІ
МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЦИВІЛЬНОГО
НАСЕЛЕННЯ

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ Видавничий дім «Професіонал»

Підписано до друку 29.09.2022. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 29,15.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 1533

Книги, які можуть вас зацікавити

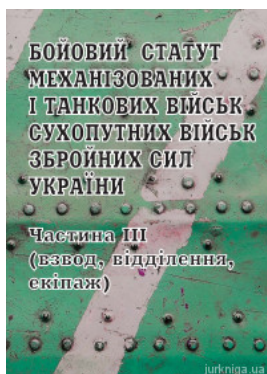
Служба безпеки України: історія створення, сучасний стан під час воєнних дій, основні нормативні акти, коментарі і роз'яснення

Державна прикордонна служба України. Історія, сучасний стан, основні нормативні акти, коментарі і роз'яснення

«Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми

Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина 3 (взвод, відділення, екіпаж)

Цивільний Кодекс України

Кодекс цивільного захисту України

Перейти до галузі права
Адміністративне право

Перейти на сайт →